

Advies selectieve toegang door camera's Waardenburg

Aan	Wethouder verkeer, vervoer en mobiliteit
Van	■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ en ■■■■■■■■■■ (provincie Gelderland)
Datum	19 november 2025
Onderwerp	Advies n.a.v. vragen raad en insprekers oordeelsvormende raadsvergadering 11 november 2025
Djuma-kenmerk	GZDGWB/1567007

Aanleiding

Op 11 november 2025 vond de oordeelsvormende raadsvergadering plaats over het maatregelenpakket om het sluipverkeer in West Betuwe te verminderen. Tijdens de avond:

1. zijn raadsvragen gesteld over waarom er in de omgeving van Waardenburg niet ook selectieve toegang d.m.v. camerahandhaving uitgewerkt kan worden, net als in Beesd.
2. zijn er insprekers uit Waardenburg en Haaften geweest die ook vragen om een selectieve toegang d.m.v. camerahandhaving.
3. is er door partij LBB de suggestie gedaan om camera's bij op- en afritten van de snelweg te plaatsen.

Als ingebrachte stukken is namens inwoners van Haaften, Hellouw en Tuil een alternatief plan ontvangen. Vanuit de recent opgerichte stichting Leefbaar Waardenburg is een brief ontvangen. Een reactie op deze documenten, waar het gaat over selectieve toegang door camerahandhaving, is onderdeel van dit memo.

In Beesd wordt een effectieve oplossing tegen sluipverkeer genomen, waarbij er aan de noordkant van het dorp (nabij rotonde afrit 14, A2) een inrijverbod wordt voorgesteld. De wens is dat een vergelijkbare aanpak ook in Waardenburg wordt voorgesteld. Tijdens het participatieproces (klankbordgroep, werkgroep, informatieavonden én aanvullend overleg in Waardenburg) is uitvoerig stilgestaan bij de mogelijkheden en onmogelijkheden van bepaalde maatregelen. Het onderwerp selectieve toegang door camerahandhaving is echter complex. De wethouder heeft daarom toegezegd om over dit onderwerp een aanvullend schriftelijk advies op te vragen en deze te delen met de raad.

Toezegging

De wethouder heeft toegezegd om schriftelijk in te gaan op de (on)mogelijkheden van een “alternatief camera-handhavingssysteem” en nader advies in te winnen waarom selectieve toegang in Beesd kansrijk is waarom dit op andere locaties niet wordt voorgesteld.

Selectieve toegang door camerahandhaving

Bij het uitwerken van het maatregelenpakket om het sluipverkeer in onze gemeente te beperken, is een zorgvuldige afweging gemaakt. Naast de technische mogelijkheden (maakbaarheid), is ook gekeken naar de effectiviteit, proportionaliteit en de juridische houdbaarheid van maatregelen.

Uit de kernen van Waardenburg en Haaften wordt gepleit voor de inzet van technologie met behulp van camera's om verkeersproblemen op te lossen. De technologie om kentekenplaten te kunnen lezen is beschikbaar, maar de mogelijkheden om deze techniek in te zetten is gebonden aan bestaande wet- en regelgeving waar in dit memo nader op in wordt gegaan.

Aanpak Beesd

Het inzetten van camera's voor de handhaving (beboeting) vereist dat er een verkeersmaatregel is ingesteld die een beperking oplegt aan het verkeer waar de camera op kan controleren. In Beesd wordt een inrijverbod voorgesteld, waarbij verkeer van maandag tot met vrijdag (15-19 uur) geen gebruik mag maken van de Parkweg (direct ten zuiden van de rotonde bij afrit 14). Ieder voertuig dat in de genoemde tijd door deze wegafsluiting rijdt, overtreedt een verkeersregel en kan worden beboet. Alleen voertuigen die beschikken over een door de gemeente te verlenen ontheffing (op kenteken) mogen van (dit deel van) de weg gebruik maken.

Het afsluiten van een weg is een verregaande maatregel omdat het de openbare toegankelijkheid ervan wegneemt, wat een fundamenteel principe is van openbare wegen. Een wegafsluiting heeft grote impact op de bereikbaarheid van bedrijven en omwonenden. Hoewel werknemers en inwoners kunnen worden gefaciliteerd met een ontheffing voor hun voertuig(en), zullen vooral bezoekers via een alternatieve route moeten rijden of zo worden geleid via navigatie. Het afsluiten van een weg dwingt het verkeer om een andere routes te nemen, wat kan leiden tot hogere verkeersdruk en overlast op andere wegen (waterbedeffect).

Het afsluiten van een weg heeft veel impact op de bereikbaarheid van een gebied. Daarvoor dient een zorgvuldige belangafweging te worden gemaakt, waarin verschillende aspecten worden afgewogen. Voor het afsluiten van een weg met selectieve toegang voor ontheffing houders is, mede op basis van praktijkervaringen, een aantal criteria opgesteld.

De belangrijkste criteria zijn:

1. Er moet een keuzemogelijkheid zijn ter plaatse van de wegafsluiting, zodat er geen fuikwerking ontstaat. Dit vraagt om een afsluiting op een specifieke locatie of fysieke ruimte om een keermogelijkheid te realiseren.
2. Er moet sprake zijn van een realistisch alternatief voor bezoekers om te voorkomen dat bedrijven in het (achterliggende) gebied onbereikbaar worden.
3. Een wegafsluiting moet niet leiden tot het één op één verplaatsen van het sluipverkeer naar andere ongeschikte wegen. Indien daar sprake van is, zijn flankerende maatregelen nodig.
4. Een wegafsluiting kan niet op iedere weg worden toegepast. Sommige wegen (zoals rijks- of provinciale wegen) hebben tot doel (woon)kernen te verbinden en doorstroming van het verkeer te waarborgen.

In Beesd is sprake van een substantieel aandeel sluipverkeer in de middagspits. Bijna 50% van het verkeer is sluipverkeer dat na afrit 14 door de kern van Beesd rijdt en de route verderop via de snelweg vervolgt. In Beesd is: 1) sprake van gemeentelijke weg, 2) sprake van een keermogelijkheid (rotonde), 3) sprake van een realistisch alternatief voor niet-ontheffing houders zoals bezoekers (de volgende afslag, betekent gemiddeld een paar minuten omrijden). De afsluiting leidt 4) tot een verplaatsing van sluipverkeer via de A. Kraalweg, daarvoor is echter een flankerende verkeersmaatregel voorzien.

In Beesd wegen naar het oordeel van het college de voordelen van een wegafsluiting op tegen de nadelen, zoals de verminderde bereikbaarheid van de kern van Beesd tijdens de middagspits. Met het besluit van het college is besloten tot definitieve uitwerking van deze maatregel. Dat betekent dat het wegontwerp nader wordt uitgewerkt (bebording, cameralocatie, etc.), het verkeersbesluit wordt voorbereid/gepubliceerd, waarmee het openstaat voor bezwaar en beroep en dat het ontheffingenbeleid wordt uitgewerkt.

Alternatief plan inwoners Haaften, Hellouw en Tuil met registratie doorkomsttijd

Door inwoners van Haaften, Hellouw en Tuil is een alternatief plan bij de gemeente aangedragen. In dit alternatieve plan worden kentekens op twee verschillende locaties geregistreerd, waarbij op basis van de doorkomsttijd wordt vastgesteld of er sprake is van sluipverkeer. Het bestemmingsverkeer kan zonder ontheffing ongehinderd doorrijden en het verkeer dat binnen een bepaald tijdsbestek de route aflegt wordt in dit alternatieve plan beboet.

Dit alternatief is in de 'Verkenning sluipverkeer West-Betuwe' niet benoemd. Technisch gezien kunnen camera's vaststellen wat de tijd is dat een kenteken wordt geregistreerd, en daarmee de tijd die over een bepaald traject is gedaan. Deze aanpak wordt bij trajectcontroles toegepast voor de handhaving op de maximum snelheid.

Hoewel de aanpak voor het voorkomen van sluipverkeer logisch en sympathiek lijkt, zijn er geen juridische mogelijkheden om op basis van de registratie van een doorkomsttijd van een kenteken een boete op te leggen. Jurisprudentie wijst uit dat, ook bij bijvoorbeeld een

kortdurende handeling zoals het posten van een brief, sprake is van bestemmingsverkeer waarvoor van de weg gebruik mag worden gemaakt. Het instellen van een wegafsluiting (inrijverbod), uitgezonderd het bestemmingsverkeer, geeft geen juridische basis om op basis van doorkomsttijd te kunnen handhaven op het gebruik van de weg. Het voorgestelde alternatieve plan is daarmee niet juridisch houdbaar en onuitvoerbaar.

Camera's bij op- en afritten (voorstel LLB)

Tijdens de oordeelsvormende raadsvergadering heeft LLB de suggestie gedaan om bij de op- en afritten rondom Waardenburg camera's te plaatsen. In de situatie dat met deze camera's de doorkomst(tijd) van voertuigen wordt geregistreerd, geldt dat ook hier geen juridische grondslag is om voertuigen een boete op te leggen. Zie het antwoord bij de vorige onderwerp.

Als met deze suggestie wordt bedoeld dat er inrijverboden bij de op- en afritten worden ingesteld waar uitsluitend ontheffing houders toegang hebben, dan zetten deze inrijverboden een te grote druk op de bereikbaarheid van Waardenburg voor onder andere bezoekers en leveranciers. Deze suggestie voldoet daarmee ook niet aan de benoemde criteria op pagina 3.

Brief Leefbaar Waardenburg

Door de recent opgerichte stichting Leefbaar Waardenburg is een brief opgesteld waarin wordt ingegaan op het feit dat de voorgestelde maatregelen tegen sluipverkeer in Waardenburg 'de verkeersproblematiek' niet oplost. Afgerond wordt met een aantal aanbevelingen. In het kader van dit advies wordt uitsluitend ingegaan op de aanbeveling m.b.t. selectieve toegang door camera's. Op de rest van de aanbevelingen uit de brief wordt separaat ingegaan onderaan in het excelbestand met beantwoording van de raadsragen.

Aanbeveling uit brief: "Voeg aan het maatregelenpakket de door de inwoners en bedrijven voorgestelde maatregel toe om de Zandweg (al dan niet op bepaalde momenten van de dag) uitsluitend toegankelijk te maken voor ontheffingshouders (zijnde inwoners en bedrijven) en ondersteun deze maatregel met camera-handhaving".

Reactie: In het verkenningenrapport is de mogelijkheid tot selectieve toegang op de Zandweg onderzocht. De maatregel is als niet kosteneffectief beoordeeld: het is relatief duur, ook omdat hier minder sluipverkeer is in vergelijking met de percentages sluipverkeer in Beesd. Het college heeft ervoor gekozen om voor de Zandweg nu geen maatregel vast te stellen en deze nog open te laten. Dit komt omdat uit de toetsing aan de criteria nog onduidelijkheden naar voren komen. Daarom vindt het college het belangrijk om eerst nog samen met bewoners van Waardenburg over de maatregel te spreken en dat kan in de komende planuitwerkingsfase.

Voorstel

Het voorstel is om in de plan(uitwerking)fase het voorstel voor selectieve toegang op de Zandweg (opnieuw) te betrekken in de planuitwerking en voorafgaand aan de reconstructie van de Steenweg (N830) hiervoor met een definitief plan te komen. Dit voorstel over de maatregel op de Zandweg kan aan zowel het college en de raad worden voorgelegd bij de volgende bestuurlijke besluitvorming, ter afronding van de planuitwerkingsfase. Hiermee wordt invulling gegeven aan de oproep vanuit bewoners van Waardenburg tijdens de informatieavonden.